



# BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI



## DISCURS FESTIV

rostit de P. Sf. Sa Episcopul Aradului Dr. Grigorie Gh. Comșa în ziua de 1 Dec. 1928 ju Catedrala din Arad, cu prilejul aniversării a zecea a adunării naționale din Alba-Iulia dela 1 Dec. 1918.

Nedreptățile milenare suferite de noi au căzut ca frunzele la sfârșit de toamnă.

Grația lui Dumnezeu în ziua de 1 Decembrie 1918 a încununat eforturile și luptele pentru libertate ale Ardelenilor. Poporul Român din Ardeal își oțelise sufletul în revoluția lui Horia, în cea dela 1848 și în procesul Memorandului. În lumea întreagă n'a fost un alt popor care să protesteze mai mult împotriva nedreptății ca poporul românesc ardelean.

Dela cuceritorul sufletului românesc prin școală până la cuceritorul văzduhului, adică dela Gheorghe Lazăr până la Aurel Vlaicu, dela strălucitele adunări de pe vremuri ale Partidului Național și până la 1. Dec, 1918, n'a străbătut alt glas văzduhul Ardealului, decât glasul după dreptate. Cu mâinile ridicate spre cer au cerut înaintașii noștri dreptate pentru ei și urmașii lor.

Optsprezece ani de-arândul a nutrit Cristofor Columb convingerea că spre vest oare-unde trebuie să fie o țară nouă. A suferit, a jertfit, a luptat și nici o neizbândă sau dispreț nu l-au clătinat din convingerea că trebuie să ajungă în noua țară cu cele trei corăbii, cu cari plecase din portul Palos din Spania.

Portul din care au plecat strămoșii noștri spre a ajunge urmașii lor în România Mare era mai departe de București decât portul Palos de America, căci nu 18 ci peste o mie de ani au trebuit spre a rosti cuvintele: România Mare care reprezintă o realitate sfântă.

Nu putem lăsa nepomeniți aici nici lupta refugiaților ardeleni, dar nici dorințele și luptele fraților din vechiul regat pentru cauza tuturor Românilor. Sunt vrednice a fi remarcate aici cuvintele de colorit profetic ale marelui patriot Nicolae Filipescu, în legătură cu domnia marelui Rege Ferdinand I. „Ești trimisul lui Dumnezeu ca să împlinești visul unui neam. Vezi fi cel mai mare voevod al Țării, împodobindu-te cu titlurile lui Mihai Viteazul: Domnul întreg Ardealului, al Țării Românești și al Moldovei...”

Firește că realizările erau în dreaptă proporție cu jertfele. Polonii au ajuns la unitate după un veac și jumătate, dar mai mult prin concursul Puterilor, cari li-au recunoscut dreptatea cauzei. Slovacia s'a unit cu Boemia nu atât în urma luptelor lungi de emancipare, ci mai ales prin alte împrejurări ca indicații ale Proniei Cerești. Dar izbânda noastră, cum am mai spus era, cununa ce ni-a trimis Pronia Cerească pentru suferințele și luptele noastre aprige și drepte.

Eram conștienți că suntem vrednici de o Patrie mai mare.

Dacă un socialist ca Hervé, care ani de zile a fost întemnițat pentru ideile sale, la izbucnirea marelui războiu, într'un articol chema pe francezi la solidaritate, cum nu am fi fost solidari și noi în a face să lumineze un viitor mai bun, așa precum stelele împreună luminează în întunericul nopții?!

I. I. Rousseau, marele precursor al revo-

lușiei franceze când a trebuit să părăsească Franța și să meargă în țara de origină, Elveția, a sărutat pământul în care s'a născut.

Filosoful german Tichte în discursurile sale către națiune, în anul 1805 zicea că adevăratul patriotism nu este altceva, decât jertfirea entusiastă pentru națiunea și patria proprie. El mai zicea că patria este personificarea vecinției, Noi știm că pentru dobândirea vecinției avem de dus o luptă dărză și vajnică. Precum papura nu odrăsește fără de apă, și trestia nu se înalță fără umezeală și iarba nu înverzește fără soare, așa nici în cele sufletești, în ale lumii ideale, nu se ajunge nimic fără jertfă.

Însă oricâtă jertfă aducem, noi avem nevoie de-o binecuvântare mai înaltă, mai presus de puterile noastre. Această binecuvântare am primit-o cu prisosință dela Părintele Ceresc și astfel să nu uităm niciodată de dânsa. Să nu uităm de lupta generațiilor cari ni-au hărăzit România Mare. Să pomenim pururea cu laudă pe marele Rege Ferdinand I. Când delegații Ardealului în anul 1918 s'au prezentat marelui rege spre a-i prezenta hotărârile adunării dela Alba-Iulia, nemuritorul Rege între altele a zis: „Cu dragoste nețărâmură mi-am închinat viața scumpului meu popor, plin de credință în menirea lui istorică. Prin muncă și prin jertfă ne-a ajutat Dzeu să înfăptuim aspirațiile noastre cele mai sfinte. Mulțumindu-i în adâncul sufletului, ne îndreptăm gândurile către aceia cari cu sângele au clădit noul temel al dezvoltării noastre naționale. Prin devotament neclintit pentru opera lor vom arăta recunoștința noastră și vom asigura roadele binefăcătoare ale crudelor încercări“.

Iubiții mei! Să ne trudim a îndeplini întru toate cuvintele marelui rege. La vechii Romani, pe drumurile de războiu, la anumite distanțe erau așezate pietre înalte pe cari erau scrise cuvintele: P. P. C. adică pro patria Consumor cea ce în românește însemnează: mă consum, mă jertfesc pentru patrie!“. Pe toate drumurile vieții noastre publice să citim cu ochii sufletului aceste cuvinte. Drumurile vieții noastre publice să vestească războiul sfânt al muncii frățești, al solidarității și iubirii de frate, de cari să se siărâme ca de o cetate de cremene, toate neltirile vrăjmașilor văzuți și nevăzuți ai României Mari de sub sceptrul Regelui Mihai I.

Amin

## PROPAGANDA Baptiștilor în România

— Mijloacele de combatere —

— De vorbă cu P. S. Sa Episcopul

Grigore al Ardealului —

*Ziarul Viitorul din 24 Noembrie publică următoarele:*

Dela război încoace, sectele religioase au luat o dezvoltare foarte mare în România. Biserica ortodoxă, văzând în aceste secte o primejdie pentru bunul mers și unitatea statului, la care a ținut mai presus de toate, a luat poziție împotriva lor. Dat fiind că sectele sunt mai răspândite în provinciile alpine unde se unesc cu anumite contingente politice, am crezut necesar să cunoaștem părerea P. S. Sale Episcopul Grigorie Comșa al Ardealului, care se găsește într'un important centru de secte confessionale. Cu multă bunăvoință. P. S. Sa, a binevoit să ne facă următoarele declarațiuni:

— Secta ca mai răspândită astăzi este secta baptistă. Față de ea trebuiesc să fie astăzi ațintite nu numai privirile bisericii ortodoxe, dar și ale autorităților de stat.

### Baptiștii se organizează

Secta baptistă caută acum să se organizeze în mod unitar pe întreaga țară, în temelul drepturilor garantate prin legea cultelor, pe seama baptiștilor din teritoriile cari au aparținut Uugariei. În acest scop reprezentanții acestei secte din țara întreagă au ținut un congres la Curtici în cursul acestei luni, cu care prilej au stabilit proiectul de statut unitar. La congres, a luat parte și comisarul alianței baptiste mondiale pentru Europa d. I. H. Ruhsbrooke, care a îndemnat la solidaritate pe membrii sectei, spre a putea deveni un factor determinat, în România, din punct de vedere politic.

D-sa a mai declarat pentru a dovedi puterea acestei secte în congres că la alegerile prezidențiale din Statele-Unite căderea d-lui Smit a fost determinată de baptiști.

### Prozelitismul baptist

Mișcarea baptistă a prins teren mai cu seamă în timpul din urmă, în Basarabia. Așa, foaia „Cuvântul Moldovenesc“ raportează că de curând s'a ținut la Chișinău un congres al baptiștilor din Basarabia sub conducerea d-lui M. Cozimopulos și s'a stabilit că în această provincie sunt 287 case de rugăciune baptiste și în cursul anului 878 membri noul.

Se constată lățirea baptismului, pentru că s'a acordat prea multă libertate. Astfel, s'a permis unor

persoane cari n'au nici patru clase primare să predice, pe când unul preot ortodox pentru a putea predica învățătura Domnului Isus Christos i se cere studii de cel puțin opt ani în seminar. Oameni fără pregătire specială dar cu oarecare trecere în masse, fac astfel propagandă, fiind plătiți în dolari.

Este ușor a arunca vina lăștrei bapșismului asupra preoșilor; dar ce ar zice oare avocașii sau medici dela noi, dacă s'ar da voe unor oameni nepregătiți să practice medicina și avocatura?

### Datoria bisericei ortodoxe

Firește, biserica trebuie mai întâi să acționeze spre a imuniza pe credincioși împotriva, oricărui prozelitism confesional, dar nici statului nu'i este îngăduit să încurajeze sectele. A fost în veacul al 17-lea primejdia calvinismului, când un Mitropolit de talia lui Varlam al Moldovei a apărat ortodoxia.

Dar mai mare este primejdia sștăzi căci bapșismul se folosește de mijloace politice și diplomatice pentru a-și atinge scopul.

Nu poate fi invinută biserica că nu și-ar face datoria. Preoșimea mai ales acum, după război predică împotriva sectelor. Se tipăresc broșuri, se înființează biserici parohiale, se organizează cercuri religioase; se țin conferințe preoșești.

Preoști cu specială pregătire merg din sat în sat spre a lumina poporul. Se țin congrese preoșești iar acum de curând, s'a ținut un congres al preoșilor misiionari le Arad ale cărui rezultate credem a ști că se vor vedea într'un viitor apropiat.

M'am convins că toate cele optsprezeci eparhii din țară, — spune P. S. Episcop Grigore al Ardealului — au distins misiionari, cari lucrează cu succes. Sectele nu au ce căuta la noi în țară. Măsurile luate de biserica împotriva sectelor: mazarenilor, milenșiștilor, secerătorilor etc., au avut ca rezultat înăbușirea lor înainte ca mișcarea să se fi putut răspândi.

Biserica ortodoxă cere să nu se facă nici un fel de deosebire între secte, iar libertatea religioasă să se acorde numai celor ce o merită.

## Sfintirea bisericii din Brestovăț

### Vizita canonică la Cuveșdia.

E un semn foarte îmbucurător că mai ales de trei ani încoace, de când destinele Eparhiei Aradului le conduce Pr. Sf. Sa Părintele *Grigorie* cu atâta zel și abnegașione, pe lângă toate unelșirile dușmanilor cari căutau cu toate mijloacele să despartă poporul de sf. biserică și pe lângă toată criza financiară, cu care ne luptăm, — credincioșii noștri așazicând emulează unii cu alșii în a edifica și renova biserici, ce-

rând ca actul sfintirii să-i săvârșească Pr. Sf. Sa Episcopul — personal, chiar și atunci când nu se fac renovări radicale, iar unde avem biserici corespunzătoare — credincioșii cer, ca Pr. Sf. Sa să-i distingă și pe ei cu înalta sa vizită, ca să-i vadă, să-i asculte frumoasele cuvântări și să-i binecuvânteze.

Astfel Pr. Sf. Sa — ascultând de glasul de chemare al credincioșilor, s'a hotărât ca în ziua de 10 Noembrie a. c. să viziteze credincioșii din Cuveșdia; iar în ziua de 11 Noembrie a. c. să sfintească noua biserică din Brestovăț.

Pr. Sf. Sa a plecat dela reședință, Sămbătă în 10 Noembrie a. c. după masă, cu 2 automobile însoșit de consilierul referent Mihailu Păcășian, diaconul Ignatie Raica și de primpretorele Pavel Chirilovici. La Lipova s'a asociat și protopopul Tabriciu Manuilă.

La Cuveșdia am sosit cam târziu pentru că ploile din ultimele două nopți deterioraseră drumurile. Automobilele lanecau în dreapta și-n stânga și cu anevoe urcau dealurile.

Poporul ne-a așteptat înainte sf. biserici.

În ușa sf. biserici Pr. Sf. Sa e întâmpinat de preotul local Teodor Marcu; iar poporul i-a făcut o caldă manifestașie. În câte-va minute biserica e ticalită de popor.

Din raportul preotului despre situașia parohiei relevăm că parohia Cuveșdia s'a înfiinșat înainte cu 300 ani. În Cuveșdia avem 1120 suflete ortodoxe române, 20 sectari, 222 perechi cununate, 49 concubini. Este societatea corului cu 81 membrii, societatea Sf. Gheorghe cu 27 membrii și fondul milelor. Poporul e bun, sărgușios și lipsit de patima beșiei, ceace servește spre lauda poporului. De sigur răvna preotului încă a contribuit la starea aceasta îmbucurătoare. Preotul își încheie raportul mulșumind Pr. Sf. Sale pentru înalta vizită, cu care i-a onorat și rugându-l să primească omagii de recunoșșinșă, iubire și devotament ale tuturor credincioșilor din această parohie.

Pr. Sf. Sa începe prin a mulșumi pentru manifestașia de iubire, ce l s'a arântat accetuând că strigătul poporului de dragoste i-a produs o mare bucurie. Apoi ține o frumoasă și instructivă predică și cu cunoscuta-i competenșă și cu exemple din viașa de toate zilele combate uneșirile sectarilor, îndemnând credincioșii să rămână statornici în credinșa strămoșească, care ne-a luminat și povățuit aproape 2000 ani și să ceară darul și binecuvântarea lui Dumnezeu la închelerea căsătorilor.

Se citește rugăciunea de deslegare și se împarte broșuri.

Pr. Sf. Sa distinge cu înalta sa vizită pe preotul local Teodor Marcu.

De aici trecem la Brestovăț, unde sosim la orele 8 seara.

Brestovățul a îmbrăcat haine de sărbătoare. În

toate ferestrele pe unde trecem, ard lumânări în semn de bucurie și de omagiu adus Pr. Sf. Sale.

Poporul care aștepta înaltea sf. biserici, a izbucnit în urale.

În ușa sf. biserici Pr. Sf. Sa este întâmpinat de adm. protopopesc Josif Goanță și de preoții Andreiu Andraș și Romul Popovici.

Se oficiază serviciul de seară (priveghierea).

Răspunsurile au fost date de puternicul cor bisericesc din loc, condus de Constantin Popovici. Acest cor a fost înființat de vrednicul preot local Andreiu Andraș care și el e excelent cântăreț și plin de râvnă și dragoste pentru Biserica lui Hristos.

Pr. Sf. Sa și sulta am fost găzduți la părintele Andreiu Andraș, care a dat o masă intimă în onoarea Pr. Sf. Sale.

Solemnitatea sfințirii bisericii s'a început Duminică în 11 Noembrie a. c. la orele 8 și jumătate, prin serviciul sfințirii apelat de Pr. Sf. Sa, asistat de cons. refer. Mihailu Păcățian, protopopul Tabriciu Manuila, adm. protopopesc Josif Goanță, preoții: Iuliu Țoldan, Constantin Popovici, Romul Popovici, Andreiu Andraș, Gheorghe Găescu și diaconii: Ignatie Raica și Gheorghe Albin.

În asistență remarcăm pe d-nii: Dr. Antoniu Bogdan fost prefect al Timișorilor, Pavel Chirilovici primpretor, Ferdinand Brașovan pretor, Andreiu Andraș profesor, fost deputat, Traian Meza șef contabil județean, Constantin Purcariu arhitect, Gașpar Luyte notar în Utliv, Virgil Amandia inv., Teodor Bildar inv., Ioan Martin notar, Florea Stancliu inv., Dimitrie Bucovan inv., Cuzman Andraș, Dragoșin Selage inv., Lazar Mircea director orfelinat și o frumoasă cunună de doamne și domnișoare.

Biserica arhiplină de credincioși, unii din comunele învecinate, chiar și din Lugoj. Serviciul decurge impunător și plin de maestate. Glasul puternic al Pr. Sf. Sale și armonia corului înaltă sufletele și le impresionează.

Cu acest prilej Pr. Sf. Sa a hirotonit întru presbiter-duhovnic pe diaconul Gheorghe Albu, instituit administrativ parohial la vacanta parohie din Zăbalți.

După Priceasnă, preotul local pășind înaltea sf. Altar și raportând despre situația parohiei și greutățile cu cari s'a edificat sf. biserică, arată că biserica veche a fost ridicată la anul 1774. Dela acest an și până la 1820 lipsește datele. În acest an face proscomedierul un anume „Buton” maestru din Cuveșdla. În anul 1903 se zidește casă parohială pe cheltuiala credincioșilor fiind ajutați de credincioșii din Lugoj. În anul 1924 când dânsul a luat conducerea parohiei a pus baza noului fond pentru zidirea noului Sion carele astrăzi a fost dat destinațiunei sale, Cheltuielile de edificare s'au urcat la suma de lei 1.450.000 S'a primit ajutor din fondul cultural al județului Timiș-Torontal 400.000 lei dat de fostul pre-

fect d-l Dr. Antoniu Bogdan. Jumătate material s'a primit dela marea proprietară din loc. Credincioșii din Lugoj au făcut pe cheltuiala lor unele icoanei precum și alte donațiuni în sumă de vreo 24.000 lei, care sumă a fost depusă la mâna epitropiei parohiale prin zeloasa și buna creștină Marița Preda din Lugoj.

Restul icoanelor este făcut pe cheltuiala credincioșilor cu dare de mână din comună. Partea cea mai mare a cheltuielilor a fost repartizată pe credincioșii noștri din Brestovăț. Comuna politică a contribuit cu suma de 150.000 lei.

Epitropia și consiliul parohial, apoi consiliul comunal în frunte cu notar, primar și toți filii biserici, noastră a contribuit cu dragă inimă la ridicarea acestei sfinte biserici.

Comuna Brestovăț numără în total 786 suflete din cari 347 sunt ortodoxe române. Sectari nu sunt în comună. Perechi cununate 78, concubini 10 cu impedimente canonice și civile.

Poporul cercetează sf. biserică și se împărtășească regulat; e fără patimi și ține cu tărie la legea și obiceiurile străbune.

Este fondul milelor, societatea sf. Gheorghe casă de educație națională.

Biblioteca parohială, a școlii și a casei de educație națională numără 800 volume.

Părintele Andreiu Andraș sfârșește prin a aduce Pr. Sf. Sale prinusul de recunoștință și dragoste sinceră urându-i mulți ani cu bine și cu sănătate.

Urmează puternica predică a Pr. Sf. Sale despre viața de vecl, mulțumind mai întâi părintelui A. Andraș și tuturor celor ce au contribuit la edificarea și împodobirea sf. biserici.

Predica a fost ascultată cu o tăcere mormântală. Ultimele cuvinte sunt acoperite de strigătul poporului de „Să trăiască!”.

Solemnitatea a luat sfârșit cu o masă oferită de parohie în onoarea Pr. Sf. Sale.

Scritind acest raport, îmi vine în minte cazul enarat înainte cu un an de preotul Andreiu Andraș și anume că lipsind odată din parohie au venit doi predicatori bapțiști să vâneze între credincioși și credincioșii nevoind să stea de vorbă cu ei, le-a arătat drumul spunându-le că sunt foarte mulțumiți cu credința strămoșască și nu le trebuie altă credință importată de străini, care produce numai zănie în popor și între frații de un sânge.

Și în legătură cu acest caz îmi vine în minte întâia epistolă a Sf. Ap. Pavel către Tessaloniceni, în care se spune că bisericile întemelte de st. Ap. Pavel se desvoaltă în așa fel încât se preface ele leșile în puternică acțiune misionară.

De aceea am accentuat în Congresul preotesc ținut la Arad în 23 și 24 Octombrie 1923, că preoția nu este un oficiu, ci este o misiune, un apostolat.

Fiecare preot trebuie să fie în parohia sa un misionar devotat.

Să combatem pe contrarii noștri cu puterea cuvântului, cu puterea Duhului și bunul nostru nume și să-i combatem și cu viața creștinească a păstorilor noștri și cu puterea credinței lor și să facem ca bisericile noastre, să se prefacă ele înșile în o puternică acțiune misionară.

## Meditație.

„Cine se va sui în muntele Domnului? Sau cine va sta în locul cel sfânt al lui? Cel nevinovat cu mâinile și curat cu inima, carele nu și-a luat îndesert sufletul său!” Ps. 43, 3-4.

Măreață este întrebarea pe care și-o pune psalmistul și minunat este răspunsul ce-l dă. Într'adevăr! Omul deja în lumea aceasta trebuie să înceapă să trăiască în comuniune spirituală cu divinitatea, care comuniune va ajunge la desăvârșire abia în lumea viitoare. Dacă această înălțare spre Dumnezeu, spre „muntele Domnului” se cere în genere dela fiecare om luminat de Evanghelia lui Hristos, cu cât mai mult dela noi se cere, smeriții slujitori ai sf. altar, cări avem menirea ca pururea să petrecem „în locul cel sfânt” al Domnului.

Pentru a începe comuniunea de viață cu divinitatea încă în lumea aceasta, pentru a duce „o viață ascunsă în Dumnezeu”, se cer anumite condițiuni. Psalmistul ni-le arată, adevărat se cer mâni nevinovate și inimă curată, cu alte cuvinte cere suflet ne pângărit de prihana păcatului, cel de multe feluri. Este drept, că oameni fiind păcătoși, dar avem datoria să recunoaștem păcătoșenia noastră, și să ne curățim sufletul din când în când. Astfel viața noastră duhovnicească va sufla. Nici nu s'ar putea, ca întunecul să aibă amestec cu lumina, nici minciuna cu adevărul. Mijlocul sfânt pentru curățirea sufletească este instituit de însuși Domnul nostru Isus Hristos: sf. taină a pocăinții.

Dela feul cum se administrează sf. taină a pocăinții, depinde ușurarea șurarea sau poate osândirea noastră sufletească proprie. Cei 2 factori ai pocăinții preotul celce dă deslegarea de păcate și penitentul să se feriască de mecanizare, sau rutina obișnuită, Preotul care mărturisește să fie bun psiholog, ajutor și dirigintele sufletească al penitentului. Să-și dea seama, că are în fața sa cea mai prețioasă realitate, un suflet dujdult, pentru mântuirea sau osândirea cărula odinioară își va da seama Stăpânului Atotputernic.

Dela penitent și în special penitent se cere absolută sinceritate față de duhovnicul sau și față

de sine însuși. Pentru a face o bună penitență se cere o pregătire serioasă. Cu zile înainte să și cerceteze penitentul sufletul său sbuciumat de păcate. Să-și reamintescă situațiile și împrejurările de viață, când a păcătuit!

Să-și specifice păcatele. Dacă nu se poate face precis cel puțin aproximativ. La orice caz penitentul să se feriască de superficialitate și neglijență. Pentru o mai bună cercetare ssu concentrare sufletească se poate recomanda recitarea poruncilor dzeiești, bisericești, păcatele capitale, faptele îndurării trupesti și sufletești, etc. Dupăce ne-am recunoscut benevol micimea noastră de suflet să trezim părere de rău pentru păcate și hotărârea de a rupe cu trecutul și a-ne îndrepta.

Sincera noastră părere de rău pentru păcătoșenie și cercetarea sufletului din punctul de vedere al păcatului, este o minunată oglindă, în care ne putem privi așa precum suntem în realitate, nu precum ne consideră oamenii, nici mai buni, nici mai răi. În-drăznesc să afirm, că dacă n'am fi prea concilianți față de noi înșine și dacă creștinii de azi s'ar folosi corect de penitență, loloasele lor sufletești ar fi nemăsurate, iar asperitățile vieții sociale s'ar nivela. Anomaliile obișnuite ar încetă. Valorile morale s'ar selecționa fără sforțări, spontan iar nonvalorile ar rămânea în umbră.

Examinarea sufletească a penitentului este bine să se înceapă cu rugăciune. Se recomandă acafistul Mânt. Hristos și Prea Cur. Fecioare Maria, precum și rugăciunile dinaintea mărturisirii. Acestea se pot apoi completa cu lecturi biblice edificatoare. În timpul de pregătire, penitentul să petreacă în retragere și postire. Penitentul la timpul său va mărturisi păcatele duhovnicului cu toată smerența și sinceritatea. Când este necesar duhovnicul va interveni. Fără mărturisirea păcatelor deslegare eficace nu se poate lua. În privința aceasta un argument planibil avem în psihoanaliza psihiatriei moderne, care cuprinde ceva analog cu penitența. Prin penitență trebuie să realizăm reforma noastră sufletească, schimbarea mentalității și a spiritualității, robite păcatului, și îndreptarea dispozițiunii sufletești, spre isvorul adevăratei vieții virtuoză. În măsura în care înșine ne acuzăm pentru păcate, și urăm fărădelegea abia atunci iubim virtutea, perfecțiunea morală. În acest stadiu al vieții duhovnicește se începe comuniunea de viață spirituală cu Dumnezeu.

Pentru toate acestea, în muntele Domnului și în locul cel sfânt al lui, va putea sta numai „celce nu și-a luat îndesert sufletul său”.

Preotul: Ștefan R. Langu.

## Cutrerând Țara mea.

Brașov, 10 August 1928.

(continaure)

II.

Brașovul a fost locul de refugiu al Domnilor români unde-și găseau sprijinul reciproc din cele mai vechi timpuri. Aici în Brașov la 7 Martie 1395 Mircea se întâlnește cu Sigismund regele Ungariei, încheind tratat de alianță ofensivă și defensivă, contra Turcilor ceace denotă c'aci se ia măsurile creștinești contra păgânilor.

Ștefan cel Mare sprijină pe Ardeleni d'aci, ba chiar pe Secui și în 1461 îi asigură de sprijinul său, cercetând desori tara Secuilor, iar Ardelenii aveau o mare încredere în Ștefan, dovadă despre aceasta găsim în scrisoarea, adresată de Brașoveni la 26 Aprilie 1479 către Ștefan cel mare în următorii termeni:

*„Mullă supunere și slujbă aducem innainte de toate Măriei tale. Parcăi fost ales și trimis de Dumnezeu pentru cărmuirea și apărarea Ardealului!.. suntem în mare primăjdie și la mare strămoare din pricina Turcilor nespus de cruzi. In zilele trecute au făcut și în aceste părți Ardeleni o pagubă jalnică și au de gând să facă și mai mullă, cum le vei lămurii și Măria ta... Turcii păgâni vin spre sinutul nostru și spre cele 3 scaune secuiești ca să ne prade. Pentru aceia cu mare dor și dragoste Te rugăm pe Măria Ta, ca să faci bunătate să te apropii de această țară, spre a o feri de acei nespus de cruzi... Ne-au mai spus acei credincioși (din Muntenia), că ei cu tovarășii lor sunt aduși cu de-a sila și cu puzerea, să asculte de acei Turci, cașicum s'ar fi depărtat de credința creștină și ar fi și ei Turci. Pentru care și acei credincioși te așteaptă suspinând foarte, pe Măria Ta, căci au nădejde în Măria Ta, că-i vei scăpa de sila și de robia acelor păgâni, ca să mai poată servi sfintei coroane și legii lui Hristos“...*

Radu-Vodă—Șerban-Basarab Biruitorul, Domn, foarte puternic isteț și bogat, aleargă cu armata sa în ajutorul Brașovenilor pe care furtunicul Gavril Bathory vrea să-i pedepsească împreună cu conducătorul lor — Judele brașovean, Mihail Weiss —, care era prietenul bun al lui Radu Șerban.

Lângă moara de hârtie din marginea Brașovului se dă o luptă înverșunată la 11 Iulie 1611, în care armata română cu ajutorul Domnului Moldovean Conat. Vodă-Movilă câștigă o biruință strălucită, pe care credinciosul și evlaviosul român (care fusese ales Domn de partidul național-creștin și împărateac) o atribuie Dumnezeirei când a II zi, când vede mulțimea morților și a sulțelor armatei de Secui fugiți, el exclamă:

*„Dumnezeu din ceruri a făcut aceasta, cu suni prea slab pentru a săvârși o astfel de biruință“. Așa făcu minuni de vitejie acest Domn viteaz, care pe cât era de biruitor, pe atât de smerit și cucernic. In 1603 tot în Brașov — trecând munții, Radu Șerban Vodă zdrobise oastea lui Moise Secuial și tintuise capul Craifului bătut și pedepsit pe zidurile cetăței.*

In Brașov își găsi refugiu la 1658 August 16 și Postelnicul Const. Cantacuzino (din puternica familie din Bizanț a Cantacuzineștilor), soțul Doamnei Elina, fiica lui Radu Șerban Vodă și sora Domniței Anca, soția lui Nicolae Vodă Pătrașcu, fiul pribeag al lui Mihai Viteazul. Mihai Vodă pîn de bănuielei contra boerilor în nebuștele lui planuri de răscoală contra Turcilor cu ajutorul Ungurilor a urmărit și pe Postelnicul Const. Cantacuzino.

„... Gonindu-li pre toți munții Praovii, 2 zile și 2 nopți... cu jupănesele, cu coconi (copiii) cu toți, până la Brașov“. Rakóczy, voevodul Transilvaniei, numește pe Drăghici, fiul lui Const. Cantacuzino. „ca nobil din Filipești Jud Prahova“.

și-l admite — „in suma acelor adevărați și mai vechi nobili ai principalului Transilvean“...

Din Brașov acest Drăghici cu soția sa Pauna, fata lui Buicescu — bir-vel Spătarul și a D-nei Bălașa, împreună cu copiii: Ilina, Ancuța, Maria, Chiriachia, fug în Moldova de furia lui Mihnea-Vodă, care se răsbună tăind capul socrului lui Drăghici — Diicul Buicescu la 1659.

Dasemeni frații Matei și Păruș nepoșii lui Șerban Cantacuzino Domnul dela 1678 — 1686 mort 1709, care la rându-i era fiul lui Const. Cantac. Postelnicul și nepotul principelui Radu Șerban, suut mutați dintr'o închisoare într'alta, iar soțiile sunt puse sub streajă de Domnul Nicolae Mavrocordat în timpul răsb. Ruso-Turc din 1717 și abea scăpă de sub urmărirea gonacilor la Nemți: ... ș'atunci și jupănesele lor îmbrăcându-se în haine mujicești și punându-se într'un car cu boi, au fugit la satul Măgureni (Jud. Prahova, unde până azi am văzut zidurile) iar de acolo tocmai la Brașov.

Mihail Spătarul Cantacuzino, fratele lui Șerban Cantacuzino, certându-se cu Duca-Vodă fu silit să fugă tot la Brașov prin muniții Bucegi, unde făgăduiește Sfintei Fecioare cași tatăl său (Postelnicul Const. Cantacuzino, care fusese omorît de Ghica-Vodă la Mănăstirea Snagov și dela care ne-a rămas bisericuța dela Spitaluul Colțea din București), că de va scăpa cu viață, va zidi o bisericuță și apoi scăpând dupăce vizitase și Ierusalimul și Muntele Sinai, așa l-a impresionat frumusețea Mănăstirii din singurătatea muntelui Sinai, că zidi și el una în anul 1692-93 la fel în singurătatea și farmecul Muntelui Bucegi, cu numele tot de Sinai, care îi plăcu Regelui Carol la 5 Aug. 1866, când vizitând Munții și-o alese ca reședință de vară la 10 Ag. 1875, până își ridică lângă ea, un castel pe moșia sa Piatra-Arsă, în murmurul nesfârșit al pârâiașului, al cărui nume de „Peleş“ i-l dete și castelului inaugurat la 1883.

Brașovenii au scris o frumoasă pagină în cartea vieții lor creștinească prin păstrarea vechii religii străbune, față de Vlădica-Unit Inochentie Micu, al cărui mormânt l-am vizitat în biserica din Roma unde a murit surghiunit și îngropat în biserica colegiului Ruthenian. „Madona de l Pasealo“.

„Madona de l Pasealo“ în fața altarului supt o lespede de piatră acoperită cu covor iar pe peretele bisericii se află o coroană de bronz pe o tablă demarmură albă cu Tricolorul român, adusă de Dl. Prof. Iorga și pusă în numele societății mormintelor eroilor, lângă care și eu în ziua de Paște 1926 am depus o jerbă de flori naturale, peniru acela ce a căzut jertfă intrigilor străine, tocmai pentrucă a luptat pentru binele bisericii și neamului din care făcea parte.

Aiunci când, Vlădica-Unit Inochentie Micu, făcând vizite canonice cu scop d'a înduplecă să treacă la Uuire și pe Românii Brașoveni, cari dela început s'au împotrivit ie n'au voit să-și părăsească legea ortodoxă cu nici un chip. Românii Brașoveni îl primiră în orașul lor cu împotrivire, nevrând nici s'audă de piata obicinuită dărei Vlădicești și spunându-și hotărît că ei cu nici un preț nu vor să-și părăsească sredița străbună.

Aiunci Episcopul măhnit bineînțeles, a aruncat cheile la picioarele bătrânilor zicându-le:

*Cât s'a pierdut azi orânduielele cele bune și cât bătrâni noștri statornici in cele sfinte și drepte și-au pierdut cuvântul față de tineretul îndărătnic de azi!.*

Imprejurimile frumoase ale Brașovului cu muntele Postăvarul îi dă prioritate prin păzirea localității contra vânturilor din spre munții dela periferie, ca pe timp de 5 luni iarna să se poată exersa sportul la o înălțime de 1000 m. Aci e poiana cu prima colibă de sky din țară aranjată de societatea Schkiverei din 1905.

O șosea artificială care e și o cale frumoasă de sanie, unică în felul ei conduce în pantă frumoasă până în oraș. Anual în Ianuarie se aranjează un mare concurs de sky, de

o săptămână condusă d'un specialist, închizându-se printr'un Concurs de sky pentru dobândirea diplomei de sky în întreaga Transilvanie.

Societatea Brașovia depune toată activitatea în direcția jocului de Foot-ball pentru care primăria orașului a cedat un teren în centru, pe care l-au îngrădit și au ridicat tribune.

În fine pentru Brașoveni e ușor a merge la deosebitele băi din apropiere ca: *Vâlcele (Elvpatak)* la nirelul apelor din Carlsbad și Marienbad, de unde 1.000 000. de litri se întrebunțează în comert, la Băile Zizin seamănă cu apa de Călimănești apoi *Băile Fidelis, Borsec*, pentru danemici și plămâni *Covasna* pentru reumatism, ischias și boale de nervi, *Maișas* p. stomac, nervi, scrofuloză, reumatism, ficat etc. și în fine *Tușnad* p. circulație sângelui calcinarea arterilor, dueanemie, rachitism, digestie etc.

Eu însă, de câte ori trec spre a-mi vizita părinții din Jud. Prahova când m'apropiu de Brașov la localitatea Dârste la o oră depărtare între Predeal și Brașov îmi vin în minte luptele gigantice pe cari șoimii români le au susținut măsurându-și propriile aripi vânjoase cu tunurile enorme de 42 cm. ale teutonilor năvălitori în 1916. Mormântul din muntele *Ciuvala* aminteste pe *primul ofițer viteaz Colonelul român Bordea, căzut în foc în prima noapte de 15 August sf. Maria 1916 în războiul pentru întregirea patriei noastre românești.*

Dar când trenul s'oprește la stația *Feldioara* la 22 km. de Brașov, care cuprinde ruinele castelului zidit la 1222 de cavalerii teutoni, mă gândesc, că de aici s'a dus vestea izbâzii repurtate de Domnul Petru Rareș, care păstra în vinele sângele vitejesc al tatălui său Ștefan cel mare, când la 1529 cu oastea lui munteană, condusă de Grozav Vornicul, învinse oastea lui Ferdinand Habsburgul luându-și tunurile și arătând lumii că a știut profita de prilejul oferit prin izbucnirea luptelor dintre Regele Ioan Zapolia și partidul nemților, cari doreau subjugarea Ardealului de Habsburgi.

Atunci cu încrederea în Dumnezeu trecu Rareș în Ardeal printrucă știa că mulțimea Românilor Ardeleni gemând sub jugul robiei, d'atunci, așteptau veșnic un *Desrobitor*.

Dela Brașov la 29 km. spre Piatra Craiului vârf înalt de 2240 m, cu priviri splendide spre șesul țării Bârsei și Schitul de lângă peștera Ialomița cunoscute publicului admirator din țară și străinătate de sute de ani, nu departe de muntele Tâtaru cu grottele „Mihnea Vodă” de 100 m. lung 20 m larg. și 15 înălțime cu calcu-surile de urși preistorici și coloanele de Stalactite albe, se întinde localitatea *Zărnești*

*Zărneștii*, evocatorul timpului de glorie al boerului vechiu și domn creștin: Const. Brâncoveanu, a cărui politică prevăzătoare justifică pe deplin atitudinea înțeleaptă a Domnului ponegriț austriacilor de Const. Bălăceanul — ginerele lui Șerban Cantacuzino, care vrea să ea locul soacrului său prin alungarea lui Brâncoveanu. Bunul Dumnezeu făcu să piară în lupta de la Zărnești 1690 însuși Bălăceanul și generalul austriac Heissler să fie prizonier la Turci iar Brâncoveanu ca un bun creștin mulțumî Domnului, în ziua de Sfta Maria 15 August 1690 ascultând Sfânta leturghie în biserica Sf. Nicolae din Brașov, zidită de strămoșul său Neagoe Basarab.

Darul Brașovenilor către Regina Maria este castelul Bran, zidit splendid pe un vârf de stâncă înconjurată de lanțul Bucegilor cu vârfurile Măgura și Piatra, Craiului unde se termină Carpații meridionali calcaroși spre a începe cei cristalini.

Acest castel maiestos a fost construit de cavalerii Teutoni încă dela 1212 spre trecătoarea Branului la 800 m. înălțime și 24 km. la SV de Brașov și 64 km. de Câmpulung în șesul pitoresc al Bârsei, care se adâncește mai întâiu ca un golf larg, ce se strâmtează mai în sus ca într'un defileu

formând pasul Branului ce a servit de trecătoare Domnilor români în Ardeal. Ținutul, strâns între munți, e stâncos și din despicăturile pietroase, din peșteri și printre casele risipite prin livezi țâgnesc numeroase pârae de munte, totul formând într'uu amestec plăcut, niște privilegii minunate de frumoase. La un loc stâncile se apropie așa de mult, că formează un fel de poartă prin care duc șoseaua spre Câmpulung și un râuleț: „*Turcu*” de la care îi vine numele de „*Bran*” cuvânt slavon însemnând „loc strâmt” sau „poartă” strâmtoarea sămănând cu o poartă naturală deși numele latin de „*Poarta*” îl găsim dat și comunei din apropiere pe al cărei teritoriu se află castelul.

Castelul având origina în timpul cavalerismului medieval intermeietorul lui fiind un cavaler german Dietrick, dela care i-sa zis pe nemțește Dietrichstein.

La început se crede că ar fi fost făcut de lemn castelul, iar după alungarea cavalerilor teutoni din țara *Bârsei Sași din Brașov au zidit în 1337 un castel de zid ce s'a numit „*Turzburg*” după numele râului Turcu, ce curge la poalele lui, proprietatea comunei Brașov.*

În forma de acum el a fost refăcut în 1908, după cum arată inscripția de deasupra intrării, Castelul e în stare bună zidit în stil gotic și bizantin. El avea o înfățișare impunătoare cu Turnuri înalte și bastioane.

La 1878 brașovenii predându-l statului, l-a transformat pentru scopuri strategice militare, retezându-ii din turnuri și deci lipsindu-l de forma frumoasă de mai înainte apoi iarăși îl găsim în proprietatea orașului Brașov.

În curtea castelului se află o fântână adânc săpată în stâncă la 52 m, iar o temniță întunecoasă, nelipsită castelelor feudale, ne indică rolul ei d'a vedea sub recea-i boltă mii de ochi închiși pe vecie-ai victimelor ferecate în jurul morței cărora legendele își au partea lor tragică!

Zidăria e foarte masivă cu fundații până la 4 m groșime și 25 odăi mici. Castelul e înconjurat de 10 comune: *Poarta (Bran), Sohodol, Predeal, Șimonul, Moeciul de jos, de sus, Fundata Șirnea, Peșterea și Măgura*, cari toate constituiesc comuna Bran.

Acest castel, amenajat în stil românesc, a fost oferit de cetățeni Brașoveni pentru recreație M. S. Reginei Maria-care atât s'a sbuciumat în timpul războiului mondial pentru a face o *Românie mare*, extinzând-o prin munca condeiului, și prezența sa proprie, acolo, unde cerea nevoia mai mare până s'apropie cât mai mult vechile hotare ale țării strămoșilor făuritori ai neamului românesc.

În consecință *Municipiul Brașov*, care s'a distins în decursul veacurilor, reeșind din toate punctele de vedere, din comunul obișnuit orașelor în genere, trebuie să-l facem cât mai cunoscut întregii suflări românești spre chezașia viitorului nostru.

**Lucia V. Babeșcu.**  
Profesoară, Arad.

## Cântecul pămîntului preoșilor.

Preotul Aurel Nănu profesor în Odorheiu, a publicat o broșură de poezii despre suferințele preoșilor români sub stăpânirea ungară, în timpul războiului. Broșura poartă titlul: „*Cruce de Țintirim*” și cuprinde și un prinos preoșilor *Cornel Leucuța și Cornel Po-*

pescu din Șimand, ucigh de bolșovici.

Iată poezia scurtă:

Tu, Criș cu apa albă ca fumul  
Ce-l strâng neveste meștere în caler,  
Să-mi spui de ce te-a zguduit fiorul  
Ca trăsnetul cocoril de prin ater?!...

Dé ce-ți troznesc cetățile de maluri  
Ca oastea de copaci în vijelie?!...  
De ce se zbate trupul tău de valeri  
Ca șarpele pe sperla purpurie?!...

... „Ca doi arhangeli optatiști de soarte  
Vestean din uși împărătești: Uolrea  
Duhovnicii zvârliti în guri de moarte...”

„Și forți ortăciți de mult cu rugul  
Ca haltele de lupi cu pustirea,  
Le-au ferecat cu prundul meu cosciugul!...

## Conferința catehetică din Ineu.

La 1 Noembrie a. c. s'a ținut în Ineu conferința catehetică tractuală de toamnă. S'a lucrat după programa următoare: 1. „Adam și Eva” la cl. II. predată de pâr. Alexandru Măneran, 2. „Profetul Ilie” la cl. III. de pâr. Gheorghe Narița, 3. „Nunta din Cana” la cl. III. de pâr. Ioan Laza, 4. „Vameșul și Fariseul” la cl. IV. de pâr. Ștefan Bogdan, 5. „Diaconii” la cl. V—VI. de pâr. I. Toconița.

Este de prisos să se mai insiste asupra însemnătății unor astfel de întruniri catehetice, cari au darul să lămuriască o seamă de experiențe școlare de ordin catehetic, în lumina eternelor adevăruri creștine și în fața principiilor pedagogice moderne. Ceeace s'a exprimat ca „pla desideria”, în conferința catehetică de anul trecut, acum s'a realizat pe deplin. Prelegerile au fost cuprinse și în scris, apoi predate liber. În felul acesta s'a realizat conciziune și punctualitate la predare, iar în recensiunea fiecărei prelegeri concentrarea s'a efectuat cu mult mai ușor.

Prelegeri catehetice reușite, apoi recensiuni și discuțiuni teoretic-practice la nivel. Iată miezul conferinței noastre! S'au discutat importanța și vitalitatea principiilor pedagogiei Jeerboth—Ziller și cele ale școlii active. Preoțimea a dat dovadă, că este dornică de progres și că inovațiunile și rezultatele pedagogiei moderne, cari îi oferă noul lumii în misiunea sa catehetică-didactică, nu le respinge, ci mai vărtos le însușește.

S'au constatat în genere două mari neajunsuri ale catehesației actuale. Întâi lipsa mamelor de religie, lucrate după nolle principiil pedagogice, apoi lipsa totală a materialului de intuiție. Întâiul neajuns este pe cale de lichidare. Manualele de studiu reli-

giunii existente și scrise de bisericantii noștri, ne pot face încă prețioase servicii, față de plesele religioase scrise de laici. Mai rău stăm cu lipsa materialului intuitiv. Să faci învățământ religios într'o vreme, când baza întregului învățământ, începând dela școala populară și până la universitate este intuiția, te poticnește foarte mult.

Ne trebuie deci tablouri religioase, cari să împodobescă pereții școlii și să se întipărească adânc în sufletul elevilor. Lipsa materialului de intuiție a mers până acolo încât s'au scris manuale fără chipuri, fără icoane. Ne putem imagina cât de serbede vor fi fost pentru micii noștri ucenici. Un ajutor important ar avea catichetul la predarea învățământului religios, în „Seria icoanelor biblice”, tipărite în stil ortodox. Seria acestor icoane religioase s'ar putea aplica prin mijlocirea unui aparat optic numit stereoscop. În felul acesta curiozitatea și interesul elevilor s'ar potență în chip simțitor. Câte atracțiuni n'ar prilejui un asemenea procedeu!

Dacă se consideră, că nici icoanele și nici stereoscopul nu sunt prea costliștoare, ce ne împedică la procurarea lor. Aceasta mai vărtos, că alte confesiuni de ex. r. catolicii se folosesc la predarea religiunii și la conferințele lor religioase de lanterna magică, de schiopticon, ba unii dintrânșli nu sunt streini nici chiar de tainele ecranului. Măne-poimăne se va trezi lumea, că și sectarii vor uză de aceste mijloace, în propaganda lor.

Ea să revenim asupra conferinței catehetice tractuale rezumăm asupra, că din prelegerile ținute și din recensiunile esențiale ale lor s'a constatat, că preoțimea noastră nu este streină de chestiunile pedagogice și că acuzele aduse nouă în privința aceasta, din anumite cercuri, sunt simple prejudiții.

Preoțimea noastră este pătrunsă azi mai mult decât oricând de îndatoririle misiunii sale didactice.

Preotul: Ștefan R. Lungu

## Instalarea protopopului I. Trifu.

Ziua de 18 Noembrie a. c. a fost o zi de mare sărbătoare nu numai pentru credincioșii din frunțașă comună Balinț, ci pentru toți locuitorii de pe valea „Begheului” de o credință cu noi aparținătorii noului tract protopopesic al Balințului.

Doară toți cei de pe valea Beghelulu de mult timp doream să ne avem protopopul nostru.

Această dorință multumită înțelepciunii vrednicului nostru părinte, P. S. Sale Episcopului Grigorie și Ven. Cons. eparhial s'a implinit.

Alegerea celui dintâi protopop s'a făcut în ziua de 10 August a. c., ales fiind cu unanimitatea voturilor, vrednicul preot al Leucuseștilor Ioan Trifu



După ce a fost confirmată alegerea, alesul hirotesit, urma să se facă și instalarea.

Aceasta s'a făcut în ziua de 18 Noemvrie a. c. prin mandatarul Prea Sfinției Sale, părintele protopop al Timișorli Dr. P. Țurca.

Des de dimineață clopotele bisericii parohiale centrale Balinț, vesteau, că vom avea parte de o deosebită sărbătoare.

Credincioșii cu mic cu mare se grăbeau spre biserică.

Până la ora 10, când să începe „sft, Liturgie“ biserica era arhiplină, nu numai cu credincioși din loc, ci și de prin parohiile vecine, între cari mulți „Leucuseni“

În asistență am remarcat pe Dl. Dr. Cornel Corneanu fost prefect și senator de Severin, părintele Mihai Jigorea din Lugoj, Dr. Vasile Mircu medic Lugoj, Dr. Gheorghe Albulescu pretor Balinț, Grăia Soceneanțu revizor Lugoj, preoții M. Jurma, L. Biro, N. Burdla, A. Popa, P. Schiopu, C. Gherga, învățătorii A. Lazar, V. Tulea, V. Sirbu, T. Stefanovici, controlorul de poștă Nicolae Trifu din Cluj — fratele protopopului — șeful R. M. S. Andrei din Lugoj, mulți notari și alți funcționari administrativi, multe Doamne, etc!

Serviciul religios este oficiat de Prea On. Domni Dr. P. Țurca din Timișoara, noul protopop I. Trifu și preotul M. Jurma din Remetea Iuncă.

Răspunsurile se dau de tinerimea din Balinț sub conducerea harnicului învățator: Cărăbaș.

Emoționat a fost momentul, când la priceasnă protopopii liturghisitori păseau la amvon, de unde părintele comisar Dr. Țurca ține o foarte instructivă predică cu tema: „Nu poți sluji la doi domni“ combătând unele vicii încuibate în poporul nostru.

Trecând apoi la actul instalării arată datorințele încoplate cu greaua chemare de îndrumător de suflete și dă povește noului protopop.

În răspunsul său părintele Trifu făgăduiește de a-și continua apostolatul cu același râvnă ca și până acum, pentru a cărui realizare cere sprijinul tuturor.

După serviciul religios suntem cu toții invitați la masa dată de noul protopop la restaurantul Jurma.

La masă cel dintâi toast îl rostește pretorul Dr. G. Albulescu pentru M. S. Regele Mihai, părintele comisar Țurca, pentru P. S. Sa Episcopul Grigorie. Părintele Biro, revizorul Soceneanțu pentru noul protopop Trifu, învățătorul Lazar pentru conlucrarea bisericii cu școala.

La cerererea celor prezenți mai toastează Dr. C. Cornean și părintele Jigorea pentru armonia dintre preoții și învățătorii, intelectualii și țărani de pe valea Bâghetului.

Prin cuvinte calde le mulțumește tuturor noul protopop Trifu.

Când eră să se ridice masa, Dr. Mircu donează pentru fondul milelor din tractul Balinț 1000 Lei.

După aceia, ca ziua de 18 Noemvrie să nu se șteargă din amintirea nici unui participant, cu toții ne fotografiem ca astfel în veci să se eternizeze praznicul istoric al noului tract protopopesic Balinț.

Pr. Nicolae Burdea

Recenzi:

## Un Studiu Introdactiv în Catehetia Ortodoxă.

de Pr. Dr. M. BULACU, profesor la Academia Teologică din Oradea.

Pr. M. Bulacu a avut cea mai fericită inspirație, când s'a gândit să îmbogățească literatura noastră teologică cu o lucrare cu titlul de mai sus. Valoarea acestei lucrări stă în faptul că vine să ne deschiză ochi asupra tezaurului bogat de îndrumări catehetice pe care-l are ascuns în sânul ei biserica ortodoxă în scrierile patristice. Școala noastră catehetică (dacă e vorba de vreuna) s'a lăsat să fie târâtă de curentul vremii, rupând continuitatea trecutului. Pr. Bulacu încearcă să înoadă firul rupt și ia „Școala catehetică patristică bază de orientare pentru actuala școală catehetică“ Autorul nu intenționează a ne duce în formă cu câteva secole în urmă, ci a culege numai „principiile fundamentale ale cateheticii părinților și învățătorilor noștri bisericești din primele veacuri creștine“. Spre acest scop autorul face un studiu amănunțit și bine documentat al literaturii patristice, folosindu-se de cele mai de valoare lucrări apărute până acum în această direcțiune. Astfel Pr. Bulacu ne-a dat o lucrare în 194 pagini care întrece valoarea costului de 120 lei, (la librării și 95 lei prin comandă la autor) și care nu trebuie să lipsească dela nici un teolog s'au preot.

Iată și cuprinsul cărții în rezumat:

I. Prima parte, p. 9—61. se ocupă cu privirea dezvoltării istorice a școlii catehetice. Școala cea nouă alui Isus Hristos tâlmăcind dela început noțiunea catezei creștine, se continuă cu dezvoltarea catehumenatului în veacul apostolic, pentru a merge către plină dezvoltare în școlile catehetice din Alexandria, Cezareia Palestinei, Antiohia, Ierusalim, Capadochia, Edesa, Cartagina și Roma și mai apoi pentru a se generaliza în școlile mănăstirești și școlile parohiale. „Literatura catehetică patristică a marilor cateheți, părinți și învățători ai Bisericii, din această perioadă istorică, este adăugită la acest capital ca un corolar necesar elementului istoric și în același timp ca izvor edificator pentru restul studiului.

II. Partea doua, p. 62—87 se ocupă cu idealul filozofic creștin al școlii catehetice. Caracterile creștine, cunoașterea religioasă că arătarea procesului de colaborare al credinței cu rațiunea, încreștinarea inimii și voinței complectată cu ajutorul grației divine, formează cuprinsul acestei părți. Principalul încreștinării integrale a sufletului în vederea formării caracterelor creștine, a fost pus în practică în primele veacuri creștine, lăsându-ne și noauă cateheților de astăzi o experiență cununată de succes și care trebuie să nu rămână numai istorică ci să fie continu actuală.

III. Partea a treia, p. 88-107. a studiului, își coboară privirile la realitatea sufletului omenesc, urmărind cu citări de cazuri posibilitățile de a realiza idealul propus dândune astfel capitolul de psihologie religioasă al școlii catehetic. Psihologia religioasă patristică cu evidențierea evoluției psiho-fizice în cadrul psihologiei religioase în vederea fenomenului psihologic religios a conversiunii creștine este obiectivul urmărit de noi în acest capitol. Catehetul de astăzi este cu atât mai mult obligat de a ține seamă de psihologia religioasă cu cât mai marii psihologi pe acest teren ne-au fost părinți și învățători noștri bisericești.

IV. Partea a patra, p. 108-126. scoate în evidență adevărul canonic al Bisericii creștine ca mijlocitoare a școlii catehetice. Catehetul, Catehumanul și cateheza creștină în să-

nul bisericii creștine dela Isus Christos până astăzi, adevăratele teme Anunțată. Documentarea istorică canonică a catihetului și catehumenilor, cu treptele lor cunoscute în primele veacuri creștine, este pusă în legătură cu ritualul tradițional al actualului catehemenat. Catehemenii copii și catehumeni adulți intră deopotrivă în grija bisericii, cu deosebirea că cei dântăiu au botezul de mici, iar cei din urmă la terminarea pregătirii lor. Catehizarea administrată în totdeauna de biserică, este supusă în studiu aparte în cele 2 capitole următoare.

V. Partea cincea, p. 127-151 Didactica școlii catehice se ocupă cu religia ca obiect de învățământ, dezvoltându-și principiile, metoda, și forma învățământului religios. Experiența didacticei patristice ne arată că principiile învățământului religios de a fi psihologic, intuitiv și activ erau deja practicate. Deasemenea formele de învățământ, acromatică, neitică, curistică, scortaică și catchetică își au originea veche însuși denumirile lor aplicându-se potrivit cu materia de predare, cu momentul lecției și cu auditorul.

VI. Pedagogia creștină a școlii catehetice, p. 152—172 stăruiește asupra educației religioase a tinerilor botezați și a catehumenilor adulți. Rugăciunea cântarea religioasă, cultul divin taina mărturisirii acțiunea creștină sunt mijloace alese pentru educarea catehemenilor, după cum se amintește chiar liturgia catehumenilor, rămasă până în zilele noastre. Deosebirea educației copiilor de catehemenii adulți este în funcție de misterele pe cari cei dintâi le primesc, iar cei din urmă se pregătesc să le primească.

Ca încheiere autorul stăruiește asupra catehetului, care trebuie să fie o adevărată personalitate creștină, p. 172—179 având nu numai pregătire teologică și filozofică religioasă, dar deplină credință și ascendență morală, plus un ales tact pedagogic creștin.

Luminarea principiilor actualei catehizării prin cunoașterea principiilor fundamentale experimentate cu mult succes de școlii catehetice patristice, este firească concluzie la care nu ne duce autorul prin studiul desfășurat în cuprinsul acestei lucrări.

Prof. Vintilă Popescu

## Cerc religios la Sâmbăteni.

Duminecă în ziua de 2 Dec. credincioșii bisericii din Sâmbăteni — cu ocaziunea întrunirii Cercului-religios al preoșimei — au avut parte de o înălțătoare serbare împreună cu misiuni-religioase, cari au fost introduse de către preoșii: veteranul Pavel Felnean, Petru Pelea din Miniș, Ioan I. Ardelean din Micălaça și parohul din localitate Valeriu Felnean.

La sf. liturghie, răspunsurile liturghice le-au dat Corni — bisericesc din localitatea condus cu multă dibăcie de către inv. N. Popescu.

Cuvântarea a ținut-o pr. Ardelean din Micălaça. Folosindu-se de textul admirabil al Evangheliei în legătură cu vindecarea orbului din Ierihon recomandă credincioșilor cele mai moderne mijloace de evanghelizare a vieții creștinești, cari singure pot distruge orbirea sufletească — tristul simptom al vremurilor de azi — și singure pot introduce în suflete „lumina lină” a învățăturilor Mântuitorului.

La sfârșitul sf. liturghii s'a oficiat slujba s. Mașu. Plină de emoții sufletești a fost aceasta slujbă la care, au participat — în frunte cu venerabila matroană

mama notarului Lunici din localitate — numeroși creștini, bărbați, femei, copii, cu luminile de ceară aprinse și ascultând cu lacrimi în ochi frumoasele rugăciuni și Evanghelii.

Programul de după masă s'a desfășurat la Casa Culturală, unde Pr. Petru Pelea a ținut o conferință religioasă — în fața unuia numeros public — îndemnând mai ales tinerimea la dragoste față de Biserică și Școală cari au fost și vor fi temelii Statului — Român.

Harnicii învățători din comună: — Dir. P. Lupaș, Borlea și Popescu au dat concursul lor deplin pentru reușita șerbării, delectând publicul cu producțiunile bine predate din partea școlii.

Programul zilei s'a încheiat cu slujba vecerniei la care a asistat — trecând la sf. biserică — întreg publicul adunat la Casa — Culturală. La despărțire, preoșii au împărțit broșuri folositoare, cumpărate din venitul fondului de propagandă a Desp. Arad al Asoc. A. Șaguna.

Dăm mărire lui Dumnezeu, că poporul în frunte cu preoșii și dascălii săi înțeleg tot mai mult necesitatea sufletească de-a-ne apropia de Mântuitorul.

Rap.

## Sfințirea bisericii din Bara.

Ziua de 10 și 11 Noemvrie a fost zi de mare bucurie pentru locuitorii noștri din Bara, căci au avut fericitul prilej de ași vedea biserica sfințită, care de vre-o 50 de ani de când a fost ridicată, n'a mai fost renovată până în anul acesta.

Părintele nostru care abea de un an e la noi, a făcut o mulțime de lucruri, care numai laudă îi pot aduce.

În luna Noemvrie 1928, o bucurie mare a făcut să salte sufletele noastre văzându-ne biserica noastră renovată și frumoasă ca un păhar de cristal.

Ne putând veni Prea Sfinția Sa părintele Episcop al Aradului Gr. Comșa, biserica a fost sfințită de Prea On. D. Protopop al Balințului Ioan Trifu. Sâmbătă în 11 Noemvrie la orele 5 p. m. P. O. D. Protopop Ioan Trifu sosește cu trăsura dela gară. În fața sf. biserici este întâmpinat de părintele Traian Pelea și o mare mulțime de popor. Părintele Traian Pelea prin o scurtă și însuflețită cuvântare exprimă adâncă emoțiune și dragoste ce o simte poporul față de Prea Sfinția Sa părintele Episcop pe care au avut prilejul puțin din locuitorii acelei comuni de ași vedea, dar toți îl cunosc din cărțile frumoase și pline de învățătură. În sfânta biserică, apoi exprimă dragostea și devotamentul ce-l nutrește poporul față de întregile autorități bisericesti.

Răspunde P. O. D. Protopop Ioan Trifu cu același însuflețire, arătând cauzele care au oprit pe Prea

Sfinția Sa de a veni în mijlocul credincioșilor din comuna Bara, apoi asigură poporul că la anul viitor vor avea fericitul prilej de a vedea pe Prea Sfinția Sa și în modesta comună Bara, binecuvintează mulțimea.

Se oficiază serviciul de seară. Biserica fiind ticșită de popor.

Duminecă în 11 Noembrie se face sfințirea sf. biserici. Serviciul religios este oficiat de P. O. D. Protopop Ioan Trifu, părintele Ioan Todorescu din Spata, părintele Constantin Gheorgha din Rădmănești și părintele Traian Pelea din loc.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul bisericesc din loc, e de notat că în comuna noastră n'a existat cam de multă vreme, venind părintele Traian Pelea în Bara a înființat societatea sf. Gheorghe, a înființat cor, a instruit conducător de cor pe locuitorul Ioan Stola, fiind părintele și învățător. În asistență notăm pe Domnul Dr. Cristurean, notarul Vinghertner, subnotarii G'auber și Belințan.

După ce Părintele Traian Pelea dă raportul despre situația religioasă, morală și culturală a parohiei, apoi îl roagă să transmită și Prea Sfinției Sale părintelui Episcop cele mai sincere omagii de recunoștință.

P. O. D. Protopop Ioan Trifu ține o frumoasă și însuflețită cuvântare despre biserică ca locaș de mântuire și legătură între Dumnezeu și om.

După serviciul divin se oficiază cununia tânărilor Gheorghe Brusnican cu tânăra Maria Neghiș. E de notat că tânăra Maria Neghiș a fost baptistă, ba într'un timp convertise și pe tânărul Gheorghe Brusnican ducându-l pela adunarea lor dar la sfaturile preotului nostru au revenit și el la biserica-mamă și vor reveni și alții.

Și va fi precum a zis mântuitorul o turmă și nu păstor.

Moise Negiș  
fost baptist.

### Instalarea protopopului Constantin Lazar.

Dorul și dorința clerului și a poporului din Gurahonț și jur s'a plinit Duminecă la 25 Noembrie prin instalarea primului protopop a păr. C. Lazar în noul lor protopopiat.

Rar ți-e dat să vezi o așa manifestație sau prăsnuire a frăției și a dragostei dintre frați, cași aci.

În aceasta mândră zi de toamnă, mult popor din loc și jur sue cărarea ce duce la biserică.

Trimisul Prea Sfințitului Episcop Grigorie, revizorul eparhial Ioan Georga e aștetat la gară de cinci preoți cu mult popor.

Sfânta Liturgie o celebrează pp. C. Lazar cu doi, cel mai bătrâni preoți din tract: Cristea și Miclean. Toți intelectuali din loc și iar, toți membrii adunării electorale protopopești sunt de față, și un neobclnuit de mare număr de doamne și dșoare.

Răspunsurile liturgice le cântă frumosul mănunchiu de învățători, mulți bătrâni eșiți din școala noastră confesională. — Pricesna o cântă așa mândru — dșoara Zena Ciupercea funcționară la poșta din loc.

Păr. ravizor Ioan Georga — la priceasnă iese încunjurat de preoții slujitori înaltea altarului, să plinească misiunea: introducerea păr. Constantin Lazar în noul oficiu, de protopop al tractului acștula.

Solemn în cuvântarea sa rev. ep. I. Georga — face filosofia misiunii preotului, școalăte.... luminează.... căci mărirea Domnului s'a coborât asupra ta... " (Isaia 60 1)

Podoaba? scutul? armele tale? : Crucea sfântă și evanghelia lui Isus. Ceteste *Investitura canonică* a noului protopop, îi predă *sigillul protopopiatului* semnul văzut al chemării și puterii sale și exclamă; „este și rămâne primul ostaș în aceasta cetate pp. Constantin Lazar,“ Apelează apoi la cler și popor să-i dea ascultarea cuvenită după cuvintele ap. Pavel, primiți drept aceia cu toată bucuria și întru cinste să-laveți (Filip 2, 29) și „Ascultați pe învățătorii vostri și vă supuneți lor.... (Evrei 13 17) iar P. C. Tă să ai sufletul luminat de îndemnul marelui apostol, „Luați aminte de voi și de toată turma întru care Dhul sft. va pus pe voi..... (Fap. 20,28-30) și de cuvintele Dlui Isus, „In lume năcazuri veți avea, ci îndrăsniți, eu am biruit lumea.“ (Ioan 16,39.)

Emoționat răspunde pp. C. Lazar cu cuvintele psalmistului „Binecuvintează suflete al meu pe Domnul...“ și spune că gândul său e la răspunderea și datoriile împreunate cu noua chemare. Programul său: 1. *munca*, căci în muncă găsește fericire, 2. *propoveduirea evanghellei prida: cuvânt, viață și fapte*, 3. *Se va sili să dea lumii mai mult decât a primit dela dânsa*, și 4. *se va nlsui a reda lumii cel încunjoară echillbru perdut*, în aceste nizuinți cere sprijinul cerului și a poporului din tract, așa: „*acela care zidește cu mine și nu dărâmă, acela e și rămâne pretenul meu*“.

Mulțumește Prea Sfințitului Părinte Grigorie, Ven. Consistor, clerului și poporului din acest tract pentru încrederea pusă întrânsul, iar trimisului consistorial pentru osteneala și sfaturile înțelepte ce la dat. Treceți apoi la masa comună dată de noul protopop, unde ne găsim în aceeași atmosferă de frăție și sărbătoare.

Aci, la acest prasnuc am înțeles pe apostolul, care poruncește, ca, preoții cei ce-și țin bine dregătoria, de îndoită cinste să se învrednicească I. Tim. 5, 7. Aci la aceasta serbare am înțeles sprijinul cel dau bisericii și preoților „*apostoll mireni ai satelor*“.

D.

## INFORMAȚIUNI.

### Dl. primministru Maniu în Arad.

Miercuri în 5 Decembrie dl. primministru Dr. Iuliu Maniu a sosit în Arad în tovărășia d-lor ministrii I Mihalache și S. Bocu. Domnilor ministrii li-s'a făcut o primire grandioasă în Arad atât din partea județului cât și din partea orașului.

Sfințirea bisericii din garnizoana Aradului. Joi în ziua de Sf. Nicolae P. P. S. S. Lor Dr. Ioan Stroe Episcopul militar și Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Aradului au sfințit biserica militară din garnizoana Aradului, care biserică înainte de război era folosită de soldații și publicul romano-catolic.

P. P. S. S. Lor au fost ajutați la serviciul divin de II II P. P. Cuvioșile lor Arh. mandriții P. Morușca starețul sf. Mănăstiri H. Bodrog și Dr. I. Suciu prof. Acad. teologice din Arad, apoi de consilierul Păcățian, protopopul militar Serafim și diaconii, V. Guleș I. Raica și Albu. Cu aceasta ocaziune părintele Episcop militar Ioan a hirotonit întru preot pe diaconul V. Guleș care va păstorii pe credincioșii noștri din Sofronia.

Mulțumire. Tuturor celor ce au prezentat condolențele atât personal, cât și în scris pentru scumpa noastră fiică, soție și mamă: *Anghelina Fofiu* născută *Miculita*.

1 Decembrie 1918 | 1928. Sa împlinit 10 ani dela alpierea Ardealului la țara—mamă. Acest eveniment mare din viața noastră s-a prăznuit cu serbări frumoase, atât în Arad cât și toată țara.

În catedrala s-a oficiat Te—Deum de P. S. Sa Episcopul Grigorie asidat de 4 protopopi și 2 diaconi. Biserica a fost plină de public select, în frunte cu autoritățile civile și militare. La finea sf. serviciu după rugăciunea de ingenun here, P. S. Sa Părintele Episcop a rostit frumoasa vorbire, ce-o publicăm în fața întâi al organului nostru. Apoi trupelor postate în piața Catedralei le-a arătat însemnătaea zilei Colonelul Georgescu. Aceste trupe cu drapelul și muzica au defilat în fața autorităților.

După masă la oarele 4 serbări le au continuat în sala Teatrului orașenesc Corul „Armonia”

Condus cu multă dibăcie de prof. Lipovan a cântat imnul național și alte bucăți naționale. Eminentul prof. Bogdan Dulcă dela universitatea din Cluj a ținut publicului care umplea sala, o conferință istorică despre unirea națională a poporului român și în special despre pregătirea sufletească a poporului nostru, pentru înfăptuirea României mari. Când a vorbit oratorul despre unirea dela Alba Iulia și a pomenit numele dlui V. Goldiș, publicul a făcut ovații frenetice la adresa dlui Goldiș însemnătaea zilei a fost arătată elevilor și în școlile de toate categoriile.

Scăderea natalității inspiră îngrijorări în Ungaria. Senatul magiar s'a ocupat, la discuția bugetului, de problemele familiei în Ungaria de după război. Huszár Károly a amintit, că în Ungaria sunt 2.082.000 familii, dintre cari 342.000 fără copii, 814.000 cu un copil și 252.000 cu doi copii; pentru progresul natalității, jumătate din numărul familiilor nu contează în Ungaria. Huszár a încheiat constatând că, nu e ne-

voe de tunori și gaze, mamele vor duce la peire Ungaria. După constatarea medicilor, 30.000 de mame mor din cauza practicării avortului.

Trecere la biserica ortodoxă. D-na Ioana Cure soția notarului comunal Ioan Cure din Mănăstir (Vinga) a trecut — împreună cu copil: Mărioara și Mihail — Paraschiva — dela biserica romano-catolică la biserica ortodoxă română.

P. S. Sa Episcopul Grigorie la marele Spital de stat din Arad. Sâmbătă în 8 I. c. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, a vizitat pe bolnavii din Marele Spital de Stat din Arad, întovărășit de părintele S. Stana preotul spitalelor din Arad. Înaltul prelat a fost întâmpinat de directorul I. Moldovan și administratorul Mircea. Părintele Episcop a vizitat mai multe saloane cu bolnavi întreținându-se cu cei suferinzi mângâindu-i dăruindu-le, cărți de rugăciuni, icoane sfinte și broșuri din „Biblioteca Creștinului ortodox”

P. S. Sa a pus la dispoziția administratorului Mircea suma de 2000 lei ca dar pentru pomul de Crăciun al bolnavilor.

Ecouri dela Congresul misionarilor. Înregistrăm cu deosebită plăcere elegtoasele aprecieri rostite asupra Congresului misionarilor dela Arad de către diferitele reviste și fol bisericești. Astfel revista „Apostolul din Busurești”, „Telegrafu Român” din Sibiu, Buletinul Eparhiei Argeșului, Cronica Romanului etc. apreciază temele alese, nivelul discuțiilor și ospitalitatea arătată Congresistilor,

### Dela Congresul preoților misionari.

Răspuns la telegrama de omagiu trimisă din acest congres M. S. Regelui.

C O P I E.

#### Telegramă

Nr. 634,

P. S. S. Episcopului Grigorie al Aradului.

Înalta regență în numele M. S. Regelui mă însărcinează de a transmite Prea Sf. Voastre și preoților misionari întruniți în congres cele mai vii mulțumiri pentru urările aduse M. S. Regelui.

Ministerul casel regale Hiott

Academia teologică ortodox-română din Arad.

Nr. 334—1928.

#### Rugăminte

cătră Onor. Preoțime din Eparhia Aradului.

P. S. Sa părintele nostru Episcop, Dr. Grigorie Gh. Comșa și Ven. Consiliu Eparhial, conduși de laudabila intențiune de a conserva pentru posteritate, comunele, amenințate cu peire, ale trecutului nostru cultural-bisericesc, prin rezoluția No. 3860—9223, a dispus înființarea unui Muzeu bisericesc la Academia teologică a Eparhiei.

Pentru a duce la îndeplinire aceasta dispoziție a conducerii noastre eparhiale, ne adresăm, cătră Onor. noastră Preoțime cu respectuoasă rugăminte să binevolască a ne da concursul său prețios la înființarea muzeului contemplat, a cărui necesitate absolută nu e nevoie să-o accentuăm.

Acest muzeu va fi o mărturie vie despre preoții de ordin cultural ale generației de azi și o mână și justificare a ei în fața posterității.

Cerem deci ba chiar invităm, să ni-se trimită oave și documente vechi ce dorm acoperite de prin podurile dela biserică și'n arhivele parohiale rituale vechi, cruci, potire, autemise, icoane și odăjdii vechi de preț istoric ori artistic și în general orice obiecte de artă bisericească și națională, cu cari meștrii anonimi ai artei noastre populare au impodobit modestele noastre lăcușuri dămnenzelești.

Când celelalte bisetici creștine de pe teritoriul iubitei noastre patrii, își adună și-și conservă monumentele trecutului, credem că e timpul suprem, ca și noi, biserica dominantă, să ne îngrijim de tot ce-luce poate dovedi lumii existența și plămuiturile sufletului nostru românesc și ortodox pe acest pământ.

Arad, la 26 Noemvrie 1928.

rectorul Academiei: *Dr. Teodor Botiș*

## BIBLIOGRAFIE.

Literatura noastră pentru popor e insuficientă, dacă nu chiar absentă. În afară de câteva cărțuții vechi, cari circulau pe vremuri în populația rurală, n'am făcut mai nimic pentru a spori cărțile pentru popor. Unele cărți de bun folos, apărute pe ici pe colo, nu s'au bucurat de o largă răspândire la sate. Bibliotecile sătești înființate instantaneu după războiu, sunt alcătuite din cărți cari nici nu se adresează poporului și nici nu pot fi citite de popor. Populația noastră rurală, bătută de semi-ahalfabetism are nevoie de o literatură potrivită, care să-i cultive și sufletul și mintea. Pentru acest lucru însă e nevoie de oameni cunoscători și e necesară o muncă plină de râvnă pe lângă un sprijin eficace.

Am citit cu bucurie volumul de povestiri populare ale D-lui Gh. Tulbure, intitulat „când umbla Dumnezeu cu Sf Petru pe pământ” apărut în zilele acestea sunt trezeci de istorioare, cuprinzând o parte din minunile și pătăniile, cu cari imaginația populară a știut să impodobească scurt petrecerea pe pământ a lui Isus Christos și a Apostolului Petru. Subiectele sunt prioză și culese din ținutul Crișanei și Maramureșului și constituiesc cum spune autorul o lectură de folos sufletesc și pentru tinerimea din școală și pentru țărâniea acestui colț de țară, unde cartea românească la sate se întâlnește rar și unde graiul neamului răsună încă stălcit, ca un trist ecou al vremurilor de aspirare.

Povestirile dlui Gh Tulbure sunt scrise într'un stil limpede și într'o limbă românească fragedă, care deși păstrează provincialismele, nu pierde nimic din farmecul ei aproape arhaic. De altfel autorul nu se află la început. Înainte de războiu ne-a dat o frumoasă colecție de cântece populare din ținutul Făgărașului, iar acum câțiva ani un alt volum de „Povestiri cu tâlc” care se va opri aici. Ultimul volum ni-l indică încă odată ca pe unul dintre puținii scriitori buni în domeniul literaturii pentru popor, care reclamă muncă și mulți oameni de talent. Volumul d-sale „Când umbla Dumnezeu și Sân-Petru pe pământ” trebuie să se bucure din partea tuturor de un concurs larg, pentru a putea să pătrundă în casele țărânești, unde e atâta nevoie de astfel de cărți.

Avem nevoie de cărți pentru populația satelor, mai ales cea dela graniță ținută atâta amar de vreme sub călcăiul întunerecului. Avem nevoie de cărți românești, bune și eficiente. A pune aceste cărți în mâna țărânului român, este într'adevăr o faptă culturală, pe care avem datoria s'o săvârșim cât mai des și cât mai mulți.

George A. Petre.

Cărticica de istorioare, căreia tinărul nostru diacon îi face o atât de elogiasă apreciere, a apărut în tipografia noastră diecezană și'n scurt timp o vom pune la dispoziția onoratei preoții, pentru a fi dată în mâinile țărănilor, în folosul cărora a fost scrisă. Un exemplar costă 20 Lei.

Redacția.

## Comunicat

Prefectura Județului Severin cu adresa No. 17.002—829, ne comunică în copie ordinul Ministerului de Interne, Direcțiunea comunală No. 20.058—C. din 15 Oct. 1928 de următorul cuprins:

*Domnule Prefect,*

Ministerul a primit reclamațiuni că primăriile comunale rurale din acel județ percep dela preoți anumite taxe asupra venitului produs de sesiunea parohială, care formează uzufructul preotului, bazând aceste taxe pe dispozițiunile art. de legei XXII din anul 1886 și ale legii asupra maximului taxelor și contribuțiunilor comunale din anul 1923.

Chestiunea aceasta fiind supusă examinării Consiliului superior administrativ, acesta prin avizul dat a opinat în sensul că, întrucât dispozițiunile legii XXII. din 1886 în baza cărora comunele din Transilvania puteau percepe aruncuri comunale pentru acoperirea prevederilor bugetare au fost aprobate prin art. 74 din legea pentru unificarea contribuțiunilor directe, pe ziua de 1 Aprilie 1923 data aplicării acestei legi și întrucât legea maximului nu prevede înființarea de taxe asupra venitului proprietăților agricole, taxele de mai sus sunt nelegale.

Comunicându-Vă cele ce preced, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a lua măsuri să nu se mai perceapă de către comunele din acel județ dela preoți taxe asupra venitului produs de sesiunea parohială, care formează uzufructul preotului.

Prin urmare nu se admite perceperea de taxe comunale dela preoți pentru sesiunile parohiale, deoarece produsul acestor sesiuni formează uzufructul legal al preotului.

Arad, la 17 Noemvrie 1928.

*Consiliul eparhial ortodox român Arad.*

## Comunicat.

DI. Vasile Bodor, născut la 20 Iulie 1862 în comuna Veherd jud. B.hor, perzânduși cu privilegiul refugierii din Ungaria „absolutorul teologic” eliberat în original cu data de 30 Iunie 1888 No. 2 T. matric. 1887 | 1888, cu data de 29 Noemvrie 1928 No. 596 | 1928. i-s'a eliberat Duplicat prin ce originalul se declară de anulat.

Arad, la 29 Noemvrie 1928.

rector: *Dr. Teodor Botiș*

## CONCURSE

Conform rezoluțiunii Venerabilului Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad nr. 5840 | 928 pentru îndeplinirea parohiei Sat chinez, protopopiatul Vinga, devenită vacantă în urma morții parohului Vichentie Radu se publică concurs cu termen de 30 zile, so: otite de la prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1) Sesiunea parohială.
- 2) Casă parohială.
- 3) Stolele legale.
- 4) Birul parohial, conform §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și deciziunei. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6407 | 1927 luat în concurs din oficiu.
- 5) Intregirea dotației dela Stat, pentru care parohia nu garantează.

Alesul va predica în fiecare Duminică și sărbătoare și va catehiza la toate școlile din parohie, fără nici o remunerație din partea comunei bisericesti.

Impozitele după venitele parohiale cad în sarcina celui ales.

Din beneficiul parohial înmătată îi compete până la 22 Maiu 1929, doei preotese văd. Silvia Radu.

Parohia este de clasa I. (primă).

Reflectanții din alte dieceze numai cu învoirea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop pot concura.

Recursele ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial din Sat-chinez, se vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesc ort. român din Vinga, iar reflectanții se vor prezenta, observând dispozițiile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în sf. Biserică din Sat-chinez pentru a arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sat-Chinez, din ședința Consiliului parohial ținută la 16 Iunie 1928.

Sava Tr. Seculin protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei din Odvoș, devenită vacantă prin trecerea preotului Ioan Evuțian la alt post, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile, în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu eparhial nr. 5805—1928.

Venitele parohiei sunt:

1. O sesiune parohială de 32 jugh. cad.
2. Casă parohială.
3. Stolele legale.
4. birul legal.
5. Intregirea dela stat.

Parohia fiind de cl. I dela recurenți să cere cvalificațiunea normată în concludul adunării eparhiale nr. 84—1910.

Alesul va catehiza elevii școalelor primare din localitate și va achita toate impozitele după beneficiul parohial.

Recurenți să-și trimită cererile lor de recursi provăzute cu certificatele de cvalificațiune și serviciu și adresate consiliului parohial din Odvoș la oficiu, protopopesc din Radna, iar dâșii să se prezinte — cu observarea strictă a §-lui 33 din regulamentul pen-

tru parohii — în sta biserică din localitate spre a să arăta poporului Recurenții din altă dieceză vor trebui să obțină învoirea P. S. Sale dela Episcop diecezan de a putea reflecta la această parohie.

Din ședința dela 10 Oct. 1928.

Consiliul parohial

în înțelegere cu: Procopie Givulescu protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei vacante de cl. III Leauți cu filia Dobroți județului Hunedoarei ppiatul Halmajului, în conform cu dispozițiile v. Consiliu eparhial din Arad nr. 11 | 927 se publică concurs, cu termen de 30 zile ce urmează după publicarea lui în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele sunt:

1. Birul parohial 15 litri cucuruz sfărâmat de fie care număr de casă locuită atât din matră cât și din filie.
2. Stolele legale dela botezuri cununii și înmormântări.
3. Intregirea dotației cu ajutor dela Stat, pentru care parohia nu la nici-o răspundere.
4. Casă parohială nu este.

Doritori de a ocupa acest post, sunt poștiți, să-și înalnteze cererile ajustate cu toate documentele prescise în Regulament și adresate Consiliului paroh. ort. rom. din Leauți — Dobroți — în termenul sus n-dicat pe calea oficiului protopopesc în Halmagiu, având a se prezenta sub durata concursului cu prealabila învoire a protopopului — în biserică din Leauți — făcându-se astfel cunoscut poporului. Cei din altă dieceză vor cere binecuvântarea P. S. Dlui Episcop eparhial, spre a putea concura.

Alesul va fi îndatorat să cathizeze elevii școalei primare din matră și din file și să predice regulat alternative când la una când la alta biserică din parohie.

Consiliul paroh. ort. rom. din Leauți-Dobroți din ședința sa dela 8 Nov. 1928. Leontin Micluța preș. cons. par. Miron Banclu notar.

în înțelegere cu: Cornel Lazăr ss. protopop

—□—

2—3

### Consiliul Eparhiei Ort. Române a Aradului.

Nr. 5257 | 1928

Pentru postul de misionar eparhial se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala” pe lângă beneficiul asigurat în bugetul statului și eventual sesiune preoțească.

Dela reflectanți se cere 8 clase liceu cu bacalaureat, cvalificațiune preoțească pentru parohiile de clasă primă și un serviciu pastoral de cel puțin cinci ani.

Reflectanții să-și înalnteze la Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad, cererile însoțite de certificatele de studii și de serviciu.

Preotul misionar va avea domiciliul în Arad și nu va ocupa și altă funcțiune.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 22 Octomvrie 1928.

3—3.